

BORRRA HÅL

för den friska luften

En friskluftsfläkt kräver ett hål ut i det fria. **Här kan du behöva en riktigt stor bormaskin.** Det är en ganska stor operation, men med en hyrd maskin kan du mycket väl göra det själv.

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD

Om du är välbekant med en borrhammare är det inte så svårt. När stativet är fastbultat gör maskinen resten.

LÄTT

SVÅRT

TIDSÅTGÅNG

En timme.

PRIS

700-1.000 kr per dygn i hyra.

MATERIAL

- Stållankare med expanderbult
- Eventuellt fogskum

SPECIALVERKTYG

- Kärnbormmaskin
- Kärnborr

Maskin och borr gör jobbet. När stativet och maskinen är fastskruvade i väggen räcker det med ett lätt tryck för att borra.

Det är verkligen en bra idé att skapa bra ventilation i källaren. Fuktproblem kan snabbt uppstå här, och ventilationskanaler är ett sätt att förhindra detta.

Många moderna fläktar kräver dock ganska stora hål, ofta upp till 160 mm i diameter. Och det är inget man klarar av ens med en bra borrhämmer, särskilt inte om du ska ta dig igenom en hård betongsockel.

Borrmaskin med en massa muskler

Lösningen är en hyrd kärnbormaskin. Med en kraftfull motor och ett stort borr kan den lugnt och stilla tugga sig igenom den hårdaste sockel. För att få tillräcklig precision måste maskinen fästas på

ett stativ som bultas fast i väggen. Då har du full kontroll över maskinen och borret och kan borra ett hål för ventilationen nästan helt utan ansträngning. Efteråt måste du laga de hål du har gjort för stativets fästbultar, men det är ett lågt pris att betala för det arbete som kärnbormaskinen gjort.

Observera fukten, även på sommaren

Ventilation genom sockeln, gärna på flera ställen i källaren, är ett bra sätt att säkerställa ett bra inomhusklimat. Tänk också på att en källare med väggar under marknivå är kallare än utomhusluften under de flesta sommarkvar. Därför kan den behöva uppvärmning för att förhindra att det bildas kondens på de kalla väggytorna. □

Det behövs extra krafter – hyr dem

För att borra riktigt stora hål krävs en riktigt stor maskin, helst med ett stativ som du kan skruva fast i väggen. Du kan hyra den här typen av kärnbormaskin på uthyrningsfirmor och i en del byggvaruhus.

För 700-1000 kronor per dag kan du hyra en kärnbormaskin med stativ. Den kan spännas fast mot väggen och hanterar borr upp till ca 250 mm med stor precision.

Du får flera fördelar med kärnbormaskinen:

- Den kan hantera även mycket stora borrar.
- Den borrar mycket exakt.
- Den skonar dig från hårt arbete och möjliga skador.

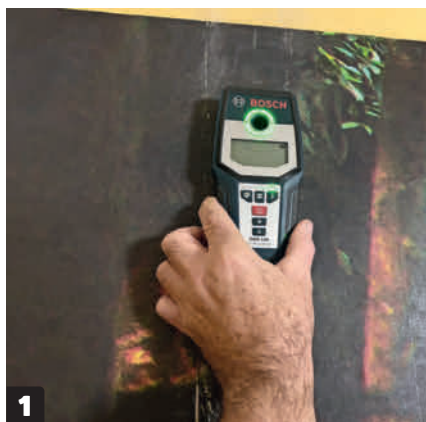

Gör maskinen redo att borra

Det handlar om stora krafter: maskinen och stativet är tunga, och den kraftfulla borren ska kämpa sig igenom den hårda betongen med småsten i. Därför måste du bulta fast maskin och stativ i väggen.

Det innebär att du måste laga hålen efteråt, men det är priset för ett perfekt snyggt och säkert hål genom den tjocka sockeln eller väggen.

Om du borrar i en vägg ska du se till att den inte är fylld med isoleringsmaterial som kan rasa ut. Börja med att borra ett litet inspektionshål.

1

Börja med att kolla väggen med en scanner. Du vill inte borra i elkablar eller vattenrör. Undersök ett område runt omkring där du ska borra.

2

Täck över och mät. Börja med att mäta var borrstativets bultar ska sitta i förhållande till bormaskinens position. Täck sedan golvet och eventuellt väggen väl; att borra dammar mycket!

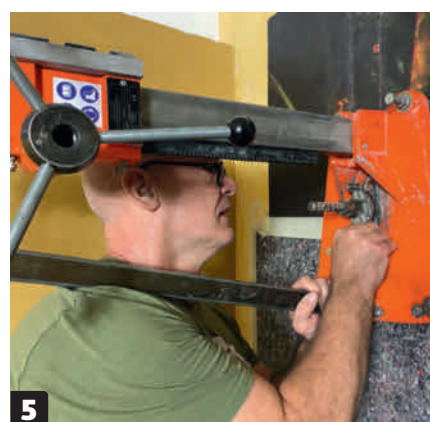
3

Borra hål för bultarna som ska hålla fast stativet i väggen. Hålen här är 14 mm. För att göra hålen i betongen krävs en bra borrhämmare.

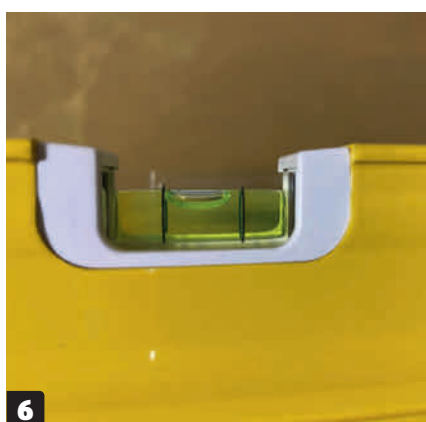
4

Använd stålankare med tillhörande expanderbult för att hålla fast stativets platta. Med fyra bult i väggen sitter stativet på plats även om borret skulle träffa en sten på sin väg genom den hårda betongen.

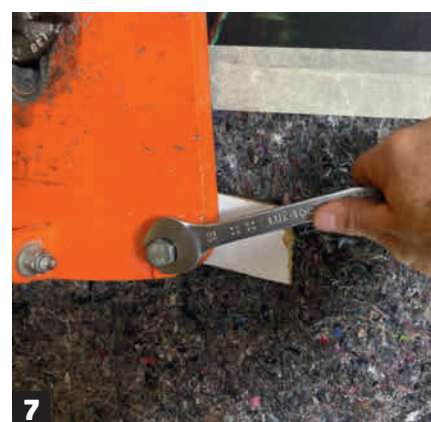
5

Fäst bormstativet i plattan. Här spänns det fast med en vingmutter. Detta kan variera beroende på modell.

6

Borret ska luta lite så att ev kondens eller inträngande vatten rinner ut, inte in. En utåtgående lutning på några grader är lämplig. Borret bör därför borra något uppifrån och ner.

7

Justera borrets vinkel. Detta görs här genom att placera små träbitar under den nedre delen av plattan så att borret lutar något nedåt.

Borra hål i sockeln

Maskinen och borret kan sedan fästas på stativet. Se till att alla delar är ordentligt åtdragna så att de inte skakar loss under borrarngen.

Här styrs bormaskinen genom att man trycker ner ett handtag och skjuter maskinen framåt. Det är viktigt att ta det lugnt och försiktigt: det är maskinen och borret som gör jobbet, inte du och dina överarmar.

Spänn fast borret.

Det stora borret ska spännas fast på bormaskinen. För detta krävs en nyckel. Dra åt ordentligt.

Kan du klara dig med en handhållen bormaskin?

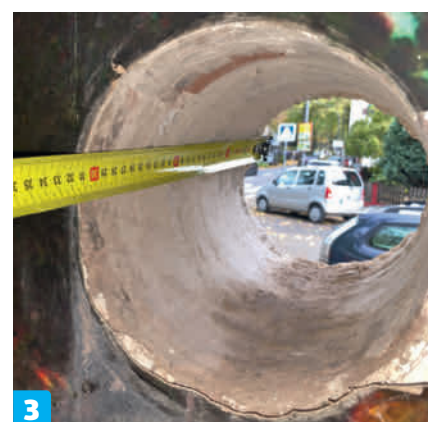

Om du ska borra ett hål med en diameter på 100 mm kan du i många fall klara dig med en kraftfull borrhämmare, som du kan hyra. Men du måste vara beredd på att lägga ner all din kraft. Särskilt om borret träffar en hård sten i betongen kan du uppleva en kraftig vridning från maskinen, och det är inte givet att du kan hålla maskinen stadigt under dessa omständigheter.

I allmänhet rekommenderas att kärnbort över 100 mm styrs med en fast monterad kärnbormaskin, särskilt vid borrarng i betong. Maskinen ska bultas fast i väggen och du får reparera hålen från stativet i efterhand, men du kan borra med större precision och med mycket mindre egen ansträngning.

Starta bormaskinen. Borret snurrar relativt långsamt och ska nu tryckas försiktigt mot väggen medan det gör ett hål. Tryck inte hårt, utan låt borret göra jobbet.

Då är hålet färdigt! Nu kan du ta bort dammet och mäta hålets djup. Detta bestämmer längden på ventilationsröret som ska sättas in senare.

Se upp för hålmursisolering

Om din vägg har isolering som kan läcka ut kan du, innan du borrar ett stort hål, borra en serie små hål runt hela området och injicera byggsaum. På så sätt förhindrar du att all isolering rinner ut när du borrar.